

Závěry setkání zástupců Rekonstrukce státu s ministryní spravedlnosti Marií Benešovou ze dne 25. 6. 2019

1) Novela zákona o státním zastupitelství

Rekonstrukce státu preferuje přijetí úzkého návrhu poslanecké novely (sněmovní tisk č. 524), neboť je u něj větší pravděpodobnost získání politického konsenzu potřebného pro jeho schválení – za podmínky, že Hnutí ANO a Ministerstvo spravedlnosti poslaneckou novelu podpoří.

Ministryně spravedlnosti Marie Benešová upřednostňuje návrh ministerský. Podle ní je samozřejmé, že Ministerstvo spravedlnosti bude reagovat na vývoj legislativních prací v Poslanecké sněmovně, pokud by např. byla schválena uvedená úzká novela, bude třeba učinit rozhodnutí, zda instituty, které jsou obsaženy v ministerském návrhu nad její rámec, budou Poslanecké sněmovně předloženy v rámci upravené verze vládního návrhu, pokud by došlo k výrazným časovým disproporcím v projednávání jednotlivých návrhů v neprospěch vládního návrhu, což se podle Ministerstva spravedlnosti nepředpokládá, bude se muset učinit rozhodnutí, co a v jakém rozsahu bude snaha inkorporovat do poslaneckého návrhu, obdobně lze ale čekat i od předkladatelů poslaneckého návrhu v případě, pokud by za základ dalšího projednávání byla vzata vládní osnova. Tyto kroky je však podle Ministerstva v tuto chvíli naprosto předčasné předjímat a jedná se tak o pouhé spekulace.

Podle ministryně by mohla být vládní novela projednána letos na podzim a nabýt tak účinnosti teoreticky od června roku 2020. Na rychlost projednávání v Poslanecké sněmovně však má Ministerstvo spravedlnosti omezený vliv, podle zástupců Ministerstva se proto nabízí otázka, zda spíše než stanovit účinnost pevným datem nepřistoupit ke stanovení flexibilní účinnosti vázané na datum publikace zákona ve Sbírce zákonů (např. prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po dni vyhlášení apod.). Náměstek ministryně spravedlnosti Jeroným Tejc přislíbil, že bude-li účinnost předcházet termínu voleb do Poslanecké sněmovny, přechodná ustanovení budou v takovém případě upravena tak, aby o novém nejvyšším státním zástupci rozhodovala až příští vláda.

Rekonstrukce státu vítá ochotu urychlit nabytí účinnosti novely, avšak apeluje na řádné zohlednění všech závažných připomínek k návrhu. Návrh obsahuje podle Rekonstrukce státu několik problematických ustanovení (zejména složení výběrové komise, neodůvodněně krátká přechodná ustanovení pro NSZ a vrchní SZ, nemožnost stávajících vedoucích SZ se ucházet o své pozice ve výběrovém řízení) a pokud nebudou připomínky důvěryhodným způsobem vypořádány, není podle Rekonstrukce státu na místě ani urychlení přijetí účinnosti ani přijetí návrhu. Z hlediska Ministerstva spravedlnosti však to samé platí i pro případ tzv. úzké poslanecké novely. Cílem je přijetí úpravy, která bude představovat pozitivní posun oproti stávajícímu právnímu stavu, nikoli urychlené přijetí „polotovaru“.

Diskuse se vedla i nad otázkou složení výběrové komise. Ministerstvo spravedlnosti vnímá reakce, které vzbudil jeho návrh, aby soudce, který bude pátým členem výběrové komise, jmenoval ministr spravedlnosti. Třebaže připomínky, které jsou k této části ministerského návrhu vznášeny, nepovažuje za opodstatněné, je ochotno se o této problematice dále bavit na odborné úrovni a bude hledat cesty, jak obavy kritiků tohoto návrhu eliminovat. Variant možných řešení je přitom podle Ministerstva více, od upřesnění okruhu soudců, kteří takto budou moci být jmenováni, omezení pouze na soudní funkcionáře, zapojení dalších subjektů do jmenovací procedury apod. Tyto varianty jsou jedny z možných.

K problematice novely zákona o státním zastupitelství se Rekonstrukce státu opětovně sejde dne 10. září v 9:00.

2) Transparentní výběrová řízení na předsedy a místopředsedy soudů

Zástupci Rekonstrukce státu zaslali paní ministryni před jednáním návrh opatření k zajištění transparentnosti a férovosti výběrových řízení soudních funkcionářů - **“Principy výběru soudních funkcionářů”**, které by měly být co nejdříve implementovány ještě před nabytím účinnosti připravované novely zákona o soudech a soudcích. Zástupci Ministerstva spravedlnosti neměli na setkání k těmto principům připravené stanovisko, ale přislíbili, že do poloviny července k nim zašlou Rekonstrukci státu vyjádření.

Transparentní výběrová řízení budou dalším bodem setkání dne 10. září.

3) Zveřejňování pravomocných rozhodnutí soudů všech instancí ve strojově čitelné podobě

Zástupci Rekonstrukce státu na jednání navrhli, aby se Ministerstvo spravedlnosti zavázalo, že do června roku 2020 zajistí zveřejňování všech rozsudků krajských soudů (mimo odůvodněné výjimky).

Paní ministryně souhlasila s potřebností zveřejňovat soudní rozhodnutí a dohodla se se zástupci Rekonstrukce státu, že do příští zářijové schůzky prověří, zda ministerstvo bude schopno zajistit do června 2020 zveřejňování všech rozsudků krajských soudů.

4) Speciální pracovní skupina k nezávislosti justice

Paní ministryně Benešová odmítla zřízení speciální pracovní skupiny k nezávislosti justice. Strany se dohodly na ad hoc pracovních setkání nad tématy týkajícími se nezávislé justice - v září, v listopadu a v lednu.

Za Rekonstrukci státu: vedoucí výkonného týmu Josef Karlický

Za Ministerstvo spravedlnosti: Dalibor Fadrný, vedoucí Oddělení boje proti korupci